

Urgentie versneld vaccineren ziekenhuismedewerkers met direct patiëntcontact

Samenvatting

Recente covid-uitbraken in ziekenhuizen en oplopend ziekteverzuim onder verpleegkundigen, in combinatie met het vooruitzicht dat vele medewerkers pas in mei aan de beurt zullen zijn voor vaccinatie, geven aanleiding tot grote onrust onder artsen en medewerkers. Bij de huidige vaccinatieplanning mag niet worden gerekend met de maximaal inzetbare capaciteit voor fase 3 waarvan in de overigens zorgvuldige voorbereidingen steeds is uitgegaan. Op de meest korte termijn zullen tenminste 140.000 artsen en verpleegkundigen moeten worden ingeënt om zorgcontinuïteit en fase 3 crisiscapaciteit te waarborgen.

Toelichting

Vorbereiding en risicomanagement fase 3

VWS, LNAZ en overige zorgpartijen zijn al enige weken bezig om voorbereidingen te treffen voor fase 3. Centraal daarbij staat een goede afstemming tussen sectoren en in de regio. Op dit moment worden de sectorale plannen en regioplannen beoordeeld. Achilleshiel van de plannen is dat slechts een beperkt gedeelte van het ziekenhuispersoneel is gevaccineerd en velen moeten wachten tot in mei. Omdat inmiddels in de rest van de zorgketen vrijwel alle medewerkers zijn gevaccineerd met dit de ziekenhuizen nu tot de zwakste schakel in de keten. Mocht het straks echt spannend worden dan zijn de zorgprofessionals vóór en achterin in de keten gevaccineerd. Medewerkers in de thuiszorg, wijkverpleging, huisartsenzorg, verpleeghuiszorg en ELV-zorg zijn inmiddels vrijwel allemaal gevaccineerd, maar de ziekenhuismedewerkers nog maar zeer beperkt. In de ziekenhuizen gaat het o.a. om medewerkers in de acute as die er sinds januari zijn bijgekomen (extra opgeleid, terug van ziekte/verlof) en om medewerkers die worden ingezet als de covid-zorg moet worden opgeschaald (als verpleegkundige op de covid-afdelingen of als buddy op de IC). Uiteraard willen ziekenhuizen verantwoordelijkheid blijven nemen voor zorgcontinuïteit en een zo goed mogelijke zorgverlening gedurende fase 3; de onvermijdelijke inschakeling van niet-gevaccineerde artsen en medewerkers maakt het echter niet mogelijk dit onder alle omstandigheden te kunnen garanderen.

Corona-uitbraken in ziekenhuizen

Hier komt nog bij dat de afgelopen weken in meerdere ziekenhuizen grootschalige uitbraken van corona zijn geweest, met besmettingen bij zowel patiënten als zorgverleners: waaronder het MCL (Leeuwarden), UMCG (Groningen), Laurentius (Roermond), Treant (Emmen), Catharina (Eindhoven – meerdere malen), en ADRZ (Goes). Hierdoor moesten afdelingen tijdelijk worden gesloten en werd de zorg flink afgeschaald. Bovendien melden meerdere ziekenhuizen verzuim van verpleegkundigen oplopend tot 7-12%. Dit heeft in de praktijk niet alleen gevolgen voor de acute covid-zorg, maar ook voor het kunnen verlenen van kritisch planbare zorg. Dit is des te meer relevant aangezien ziekenhuizen zodra de covidruk afneemt opgeschaald moeten blijven om achtergestelde non-covid zorg zo snel mogelijk in te halen.

Versnelde vaccinatie ziekenhuismedewerkers

Het risico op uitval in de ziekenhuizen in fase 3 (maar ook nu al in de huidige situatie van oplopende ziekenhuisbezetting) kan worden gemitigeerd door ziekenhuismedewerkers die intensief contact met patiënten hebben, versneld te gaan vaccineren. Uit een eerdere inventarisatie van de NVZ en NFU is gebleken dat (op een totaal personeelsbestand van meer dan 300.000) 237.000 (185.000+52.000) ziekenhuismedewerkers directe zorg aan patiënten leveren. Hiervan zijn er ca. 41.000 meegenomen in de vaccinatie van de acute zorg-keten.

Nadere prioritering

Bij het prioriteren van de overige ziekenhuismedewerkers met direct patiëntcontact is behoud van zorgcontinuïteit het uitgangspunt. Daarbij kan globaal worden aangesloten bij het raamwerk voor klinische non-COVID zorg dat door de FMS is opgesteld. Prioritering vindt dan plaats langs de lijn van de vijf klassen van zorgurgentie:

- o klasse 1 en 2: zorgurgentie minder dan een week;
- o klasse 3: zorgurgentie minder dan 6 weken;
- o klasse 4 en 5: zorgurgentie minder resp. meer dan 6 weken.

Bij de prioritering moet de inzet zijn om zo lang mogelijk de zorg in klasse 1 t/m 3 te continueren. Ten behoeve van deze zorgcontinuïteit gaat het dan concreet allereerst om zorgmedewerkers met direct patiëntcontact (binnen 1,5^e meter) in de:

- acute zorg: de medewerkers van de 1^e schil die nog niet gevaccineerd zijn¹ en bijvoorbeeld cardiologie en longziekten als focusafdelingen van herhaalde uitbraken door overlap in covid en non-covid symptomatologie

En dan vervolgens beschrijven, nl medewerkers die hierboven ook onder acuut stonden, en rest

- semi-acute zorg;
- kritisch planbare zorg.

Aantal te vaccineren ziekenhuismedewerkers

Hoewel organisatorisch ongewenst complex zijn ziekenhuizen in staat om op basis van de bovenstaande criteria lokaal te prioriteren, mede tegen de achtergrond van het profiel van het ziekenhuis en de lokale situatie.

Vervroegde beschikbaarstelling van vaccins is onontbeerlijk voor het kunnen garanderen van zorgcontinuïteit en fase 3 crisiscapaciteit. Het is organisatorisch ongewenst complex om te moeten onderscheiden tussen verschillende groepen in verschillende (crisis)scenarios. In het licht van de huidige schaarste zijn ziekenhuizen niettemin bereid en in staat om lokaal te prioriteren, gegeven het ziekenhuisprofiel en de lokale situatie.

In deze context wordt de volgende urgentie-indeling voorgesteld **voor het kunnen toedienen van het eerste vaccin**:

- 1) Op basis van inschattingen van ziekenhuizen gaat het voor klasse 1 t/m 2 zorg om ca. 20% van de ziekenhuismedewerkers met direct patiëntcontact. **Het gaat dan dus om een eerste vaccinatie van 40.000 ziekenhuismedewerkers op zo kort mogelijke termijn.**
- 2) Teneinde vervolgens zo spoedig mogelijk althans een deel van de klasse 3 zorgurgentie te kunnen waarborgen en voorbereid te zijn op brede inschakeling van verpleegkundigen in fase 3 is **een eerste vaccinatie voor een tweede groep van 50.000** dringend gewenst.
- 3) Om nagenoeg volledige inzetbaarheid ten behoeve van klasse 3 en crisiscapaciteit te kunnen garanderen *alsmede om te kunnen bijdragen aan het grootschalig vaccineren van alle Nederlanders* moeten **zo spoedig mogelijk aansluitend de overige 110.000 medewerkers met direct patiëntcontact hun eerste vaccin kunnen krijgen.**

=====

¹ zwanger, ziek, vakantie of medewerkers die nog niet werkzaam waren in ziekenhuis voor acute covid zorg